

Asia: VN/28370/2020

Kuluttajaluottoja koskevan lainsäädännön tarkistaminen. Työryhmän mietintö.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitos pyynnöstä lausua kuluttajaluottoja koskevaan lakiehdotukseen. Keskityn lausunnessani esitykseen korkokattoon liittyen, koska nimenomaan tästä asiasta olen aikaisemminkin lausunut mm. talousvaliokunnalle. Ymmärrän hyvin lakiesityksen pyrkimykset, mutta olen ollut kriittinen korkokaton tason suhteen. Nyt, kun lähes pari vuotta on mennyt korkokaton alentamisesta 10% tasolle, pystytään jollain tavalla vaikutuksia jo arvioimaan.

Lakiesityksessä on arvioitu vaikutuksia huolellisesti käytettävissä olevaa tietoa hyvin käyttäen. Toki, kuten esityksessä todetaan, tänä aikana on tapahtunut paljon, ja kausaalisia vaikutuksia on todella haastavaa arvioida. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että vaikutukset ovat olleet ennakkokäsitysten mukaisia: keskimääräiset lainasummat ovat kasvaneet ja laina-ajat ovat pidentyneet. Summaariset riita-asiat ja maksuhäiriömerkinnät ovat pysyneet melko vakaina. Pikalainottajia on poistunut markkinoilta. Osan kuluttajista luotonsaanti on vaikeutunut, mutta kokonaisuutena arvioiden muutokset vaikuttavat suhteellisen vähäisiltä. Lakiesityksen eräänlaisena tavoitteena olikin suojella heikommassa asemassa olevia kuluttajia tietyssä mielessä itseltään, niin etteivät he pysty ottamaan luottoa, jonka vaikutukset heidän suhteensa voisivat olla kielteiset.

Luottokattoa ehdotetaan nostettavaksi 15+viitekorko, kuitenkin niin, ettei kokonaiskorko voisi mennä yli 20 prosentin. Verrattuna aikaisempaan 10 prosentin korkokattoon, kyseessä on mielestäni liike oikeaan suuntaan. 20+viitekorko ei mielestäni olisi myöskään liian sallivaa sääntelyä. 15 on kuitenkin parannus 10 prosenttiin verrattuna. Suomessa on tämän jälkeenkin hyvin tiukka korkosääntely kuluttajaluotoissa.

Yksi selkeä parannus tässä esityksessä aikaisempaan verrattuna on se, että enää ei tarvitse tehdä kovin keinotekoista erottelua hyödykesidonnaisen ja muun kulutusluoton välillä. Esitetyn korkokaton piiriin mahtuu myös luottokorttivelat. On parempi, että kaikki luotot mahtuvat yhden sääntelyn alle.

Tästä näkökulmasta onkin vähän hassua, että vakuudelliset luotot jätetään sääntelyn ulkopuolelle. Kuten lain valmistelussa todettiin, niin vakuudellisissa luotoissa korko on joka tapauksessa matalampi. Korkokatolla ei tällöin ole vaikutusta, ei se tule ohjaamaan näitä korkoja ylöspäin. Tämän vuoksi kaiken tyyppiset luotot voisivat olla sääntelyn piirissä.

Panu Kalmi